

ЦПАСВХ № 65/07. 02.2014

## РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд на тема:

***„Модел за взаимодействие между образователни институции,  
местна власт и неправителствен сектор при реализиране на  
спортни дейности в условията на децентрализация”,  
за присъждане на образователната и научна степен  
„Доктор”***

Професионално направление 7.6 „Спорт”

Научна специалност: „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка, вкл. методика на лечебната физкултура”

Автор: Ирена Илиева Димитрова

Научен ръководител: доц. Иван Сандански, д-р

Рецензент: проф. Бисер Цолов, дн

Катедра „Мениджмънт и история на спорта”, НСА „В. Левски”

Дисертационният труд на Ирена Илиева Димитрова е разработен върху изключително актуална тема, която отразява развитието на системата на спорта в България в условията на промените, настъпили през последните години – политически, социално-икономически, културно-образователни и демографски. В този смисъл извършеното задълбочено изследване от докторант Димитрова на основни аспекти в управлението на спорта в условията на децентрализация е важна предпоставка за усъвършенстването му в тази нова среда.

Трудът е структуриран в четири глави плюс библиография и приложения. Структурата и съдържанието му отговарят напълно на изискванията за такъв род разработки. Обемът на труда е 227 страници (отделно приложения), като в това число се включват 46

фигури и 15 таблици. За разработването му са прегледани и анализирани 132 литературни източника на кирилица и латиница – научни материали, нормативни документи, интересна информация и пр.

Теоретичните и научно-приложните аспекти на изследвания проблем са разработени задълбочено в Глава Първа. В нея детайлно са отразени въпроси относно: дискуссионните аспекти на процеса на децентрализация; съвременните тенденции в управлението на физическото възпитание и спорта на общинско ниво; ролята на държавната администрация в условията на децентрализация; характеристиката на институциите, участващи в модела на взаимодействие; механизма на взаимодействие между институциите – процеси за създаване на партньорски мрежи, модели и взаимовръзки. Главата завършва с формулиране и обосновка на научно-приложния проблем.

Много добро впечатление прави, че този обзор подходящо е допълнен с примери, включително и от съществуващата европейска практика.

В Глава Втора е направена характеристиката на научното изследване. Изведена е работната хипотеза, целта, задачите, методологията и организацията на изследването. Използвани са два методологически подхода (системен и социологически), както и богат инструментариум от научно-изследователски методи, включващ: проучване и анализ на литературни източници; изследване на отделни случаи (Case Study); полуструктурирани интервюта; анкетни проучвания; анализ на статистически данни на финансови потоци и инвестиции, и математико-статистическа обработка на получените резултати. Цялостното изследване е изградено върху оригинален модел, отразен детайлно на фиг. 7.

Прави впечатление големият обхват на изследваните лица. В изследването са включени 3033 ученици от 128 училища в София плюс още 175 ученици, участвали в ученическите игри през учебната 2011/12 г., както и 2130 родители на деца от 117 училища по проекта „Децата на София“. Организацията на проучването е диференцирана в четири основни етапа.

Анализът на резултатите е извършен задълбочено в Глава Трета. За целта са използвани подходящи методи, а данните са онагледени много добре. **Открояват се осем аспекта в анализа:** 1. Технологията в управлението на спортни дейности и реализацията на политики в условията на местното самоуправление; 2. Правно-нормативни, инфраструктурни и финансови механизми за провеждане на политики в средното образование при реализиране на спортни дейности; 3. Проучване с ученици, участвали в ученическите игри; 4. Проучване с ученици по проекта „Децата на София“; 5. Проучване с родители по същия проект; 6. Развитие и социална промяна чрез извънкласни и извънучилищни спортни дейности; 7. Модел за междуинституционално взаимодействие при реализиране на спортни програми и дейности; 8. Програмно осигуряване на модела.

Обобщението на резултатите от изследването са намерили израз в Глава Четвърта, където са изведени основните изводи и препоръки. Изводите са структурирани в направления и поднаправления, а върху основата на тях са формулирани полезни препоръки.

Основните **ПРИНОСИ** в дисертационния труд са:

1. **Разработен е модел за взаимодействие между образователни институции, местна власт, държавни органи и спортни субекти с неговите структурно-функционални параметри**

и сфери на устойчивост. Трябва да се подчертае, че по мое мнение, това е модел, който в съвременните политически и социално-икономически условия в България се разработва за първи път. От една страна, чрез него се проектира цялостното изследване, а от друга – се извеждат основните механизми, чрез които може да се усъвършенства управлението на спортните дейности в условията на децентрализация.

2. Направен е сполучлив опит за разработване на комуникационна стратегия с цел подпомагане процеса на управление на спортни програми в образователните институции и е обоснован междуинституционален механизъм за партньорство в междусекторни политики при реализиране на програми за физическо възпитание и спорт сред учащите.

3. Предложена е технология и методически насоки за реализация на училищни програми за здравословен начин на живот чрез физическа активност и спорт.

Към тези три основни приноса може да се добави и факта, че извършеният обзор по проблема в Глава Първа предлага изключително много информация, която би представлявала интерес не само за научните специалисти, но и за обикновения читател, интересуващ се от проблемите на спорта като значимо обществено-социално явление.

В този окончателен вариант на дисертационния труд са направени някои положителни корекции в сравнение с вътрешната защита в духа на направените тогава бележки от рецензентите. На първо място работната хипотеза е по-добре изяснена и конкретизирана - като очакване в резултат на приложението на разработения модел. Подобно съдържателно оформяне е извършено и по отношение на целта, както и за някои

от задачите на изследването. Извършена е граматическа и смислова редакция на някои части в дисертацията, особено що се отнася до заглавията на отделните раздели и подраздели. Авторите от използваната литература, които не бяха първоначално обозначени в труда в голямата си част са допълнени.

В дисертационния труд могат да се систематизират и някои забележки, като основната от тях е свързана с изводите и препоръките, а именно: **Продължава да съществува необходимост (както и в първоначалния вариант на труда) за малко по-добра конкретност на изводите и препоръките, а също и за по-доброто им „адресиране” към целта и задачите.** Част от тези 20 извода могат да бъдат обединени, нещо което се отнася и за препоръките.

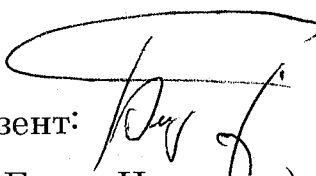
Позволявам си в края на своята рецензия да подчертая, че Ирена Димитрова има активна трудово-професионална и обществена дейност, която несъмнено ѝ е помогнала при разработването на дисертацията. Тя е завършила СУ „Св. Климент Охридски” със специалностите „Социална педагогика” и „Журналист-кореспондент”. Участвала е в национални и международни квалификационни курсове по теми, свързани със здравното образование, публичната администрация, превенцията на зависимости и др. От 2006 г. е директор на Дирекция „Превенция, интеграция, спорт и туризъм” в Столична община. Обществената ѝ активност включва: Зам. председател на Съвет за безопасност на движението на децата в София, Секретар на Консултативен съвет „Децата на София”, Член на Консултативен съвет по образование на Столична община и др. Лектор е в магистърската програма „Младежки дейности и спорт” и участва в процеса на мениджърската практика на студентите по „Спортен мениджмънт” в НСА В. Левски”.

## ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В резултат на гореизложеното изразявам убеденото становището си, че дисертационният труд на Ирена Димитрова на тема *„Модел за взаимодействие между образователни институции, местна власт и неправителствен сектор при реализиране на спортни дейности в условията на децентрализация“*, е изключително актуален и е разработен на много добро ниво. Тя е извършила многоаспектно изследването си и върху тази основа е извела основните фактори за усъвършенстване управлението на спортни дейности в условията на децентрализация чрез взаимодействие между образователните институции, местната власт и неправителствения сектор. Допълнително по темата на дисертационния труд е публикувала четири научни статии – три като самостоятелен автор и една в съавторство. Участвала е и в международни научни форуми. Спазена е процедурата по докторантурата съобразно действащата нормативна база.

Всичко това ми дава основание да предложа на членовете на уважаемото Научно жури да гласуват за присъждане на Ирена Илиева Димитрова на образователната и научна степен „Доктор“ в Професионално направление 7.6 „Спорт“, Научна специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка, вкл. методика на лечебната физкултура“

20.01.2014г.

Рецензент:   
(проф. Бисер Цолов дн)